

Udskriftsdato: 19. december 2025

2011/1 LSF 97 (Gældende)

Forslag til Lov om ændring af lov om adgangsregulering ved videregående uddannelser
(Obligatorisk digital kommunikation ved ansøgning om optagelse på videregående uddannelser og adgang til delegation af kompetence)

Ministerium: Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser

Journalnummer: Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser,
Styrelsen for Universiteter og Internationalisering, sagsnr.
11-121429

Forslag

til

Lov om ændring af lov om adgangsregulering ved videregående uddannelser

(Obligatorisk digital kommunikation ved ansøgning om optagelse på videregående uddannelser og adgang til delegation af kompetence)

§ 1

I lov nr. 319 af 16. maj 1990 om adgangsregulering ved videregående uddannelser foretages følgende ændringer:

1. I § 1 indsættes som stk. 2 og 3:

»Stk. 2. Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser kan fastsætte regler om, at ansøgning og øvrig kommunikation om optagelse på en videregående uddannelse skal ske helt eller delvist digitalt. Ministeren kan herunder fastsætte regler om obligatorisk anvendelse af et bestemt digitalt system og sikker identifikation.

Stk. 3. Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser kan fastsætte nærmere regler om, i hvilke tilfælde ansøgning uanset bestemmelsen i stk. 2 kan indgives i papirform, og hvilke afgørelser og meddelelser der uanset bestemmelsen i stk. 2 kan afgives i papirform.«

2. I § 2 indsættes som stk. 2-4:

»Stk. 2. Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser kan bemyndige en statslig myndighed under ministeriet eller andre statslige myndigheder efter forhandling med vedkommende minister til at udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt ministeren.

Stk. 3. Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser kan fastsætte regler om adgangen til at påklage afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelse efter stk. 2, herunder at afgørelserne ikke skal kunne påklages.

Stk. 4. Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser kan fastsætte regler om udøvelsen af de beføjelser, som en anden statslig myndighed efter forhandling med vedkommende minister bliver bemyndiget til at udøve efter stk. 2.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. august 2012.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets baggrund og formål

Det er regeringens mål, at al kommunikation mellem borgere, virksomheder og det offentlige skal foregå digitalt inden udgangen af 2015. Det indebærer bl.a. en målsætning om, at mindst 80 pct. af al offentlig post samt 80 pct. af alle ansøgninger, anmeldelser og indberetninger, der er omfattet af lovgivning, på borgerområdet foretages digitalt inden udgangen af 2015. Lovforslaget har til formål at sikre, at også ansøgning til og optagelse på en videregående uddannelse fremadrettet skal gennemføres digitalt.

Ved regeringsdannelsen den 3. oktober 2011 blev universitetsuddannelserne og øvrige videregående uddannelser med enkelte undtagelser samlet under samme ressort. Ansøgning om optagelse til hovedparten af disse uddannelser har siden 1977 været koordineret i ét fælles optagelsessystem, Den Koordinerede Tilmelding (KOT), og det har siden 2004 været muligt for de uddannelsessøgende at ansøge helt eller delvis digitalt gennem den webbaserede optagelsesportal optagelse.dk. Med forslaget bemyndiges ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser til at fastsætte regler om obligatorisk anvendelse af en nærmere bestemt digital løsning ved ansøgning om optagelse på en videregående uddannelse, der er eller bliver omfattet af det fælles optagelsessystem.

Obligatorisk anvendelse af digital kommunikation kræver klar lovhjemmel.

Efter universitetslovens § 8 a kan ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser i dag fastsætte regler om, at kommunikation mellem universitetet og studerende og ansøgere til universitetets uddannelser helt eller delvis skal ske digitalt. Tilsvarende generel bemyndigelse findes ikke for uddannelser udbudt af professionshøjskoler og erhvervsakademier m.v. Med nærværende lovforslag tilvejebringes derfor en generel lovhjemmel til, at ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser for alle uddannelser omfattet af ministerens ressort kan fastsætte regler om, at kommunikationen vedrørende ansøgning om optagelse på disse uddannelser kun kan ske ved anvendelse af et bestemt digitalt system, herunder obligatorisk brug af en nærmere bestemt sikker identifikation. En afledt effekt af lovforslaget vil være, at ministre med ansvar for videregående uddannelser uden for Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelsers ressortområde får mulighed for at fastsætte tilsvarende regler på deres ministerområde, jf. lovens § 3. Hjemlen foreslås indsat i lov om adgangsregulering ved videregående uddannelser, der som udgangspunkt bemyndiger ministre, der har videregående uddannelser inden for deres ressortområde, til at fastsætte regler om adgangsregulering for disse.

2. Gældende ret

Den Koordinerede Tilmelding (KOT) har siden 1977 koordineret optagelsen til hovedparten af landets videregående uddannelser. Formålet med KOT er at koordinere optagelsen, så hver ansøger bliver optaget på den højest mulige prioritet ud fra den prioriteringsrækkefølge, som ansøgeren angiver og ud fra de indberetninger, som KOT modtager fra uddannelsesstederne. Ansøgning kan i dag ske manuelt eller digitalt via optagelse.dk. Ved den manuelle ansøgning indsendes ansøgningsskema på papir enten fra det trykte KOT-hæfte eller udprintet fra optagelse.dk. Ved digital ansøgning skal den uddannelsessøgende gå ind i optagelsessystemet med sin NemID og opgive de nødvendige oplysninger digitalt. Optagelsesproceduren kan i dag kun gennemføres fuldt ud digitalt, hvis der ikke skal vedlægges bilag. Den fulde digitale løsning anvendes derfor fortrinsvis af ansøgere i kvote 1, som udelukkende søger på baggrund af karaktergennemsnittet fra den adgangsgivende eksamen. For ansøgere med dansk adgangsgivende eksamen efter 2004 trækker optagelsessystemet eksamensresultaterne direkte fra eksamensdatabasen, som rummer informationer indberettet fra gymnasieskolerne. For øvrige ansøgere kan ansøgningsproceduren

i dag kun foregå delvist digitalt, da dokumentation for adgangsgivende eksamen, erhvervserfaring eller anden påkrævet dokumentation skal indsendes på papir, uanset en eventuel digital indgivelse af ansøgningsskema.

Anvendelsen af optagelse.dk til hel eller delvis digital ansøgning har været stigende siden starten i 2004. Stigningen har været særligt markant de seneste 2 år, hvor den procentvise andel af digitale ansøgere er steget fra 25 pct. i 2010 til 50 pct. ved optaget i 2011.

3. Lovforslagets indhold

En fuldt ud digitaliseret ansøgningsprocedure vurderes at ville forenkle processen for såvel de uddannelsessøgende som for de uddannelsesinstitutioner, der modtager og behandler ansøgningerne. For institutionernes vedkommende vil det forenkle behandlingen af ansøgningerne, hvis alle ansøgninger kan importeres direkte i de administrative systemer, og alle bilag foreligger digitalt direkte knyttet til den enkelte ansøgning. For den uddannelsessøgende vil den samlede ansøgningsprocedure blive mere overskuelig, og der bliver større sikkerhed for, at den påkrævede dokumentation vedlægges ansøgningen.

Gennemførelse af fuld digitalisering betyder, at der fremadrettet kun undtagelsesvis vil blive mulighed for ikke digital ansøgning. Optagelsesproceduren vil dermed udvikle sig i samme retning som SU, hvor det med lov nr. 1408 af 27. december 2008 blev obligatorisk for de uddannelsessøgende at søge digitalt samt at modtage afgørelser og meddelelser om SU i digital form. Det vurderes bl.a. på baggrund heraf, at det kan forudsættes, at de uddannelsessøgende som hovedregel har et tilstrækkeligt it-kompetenceniveau til selvstændigt at benytte computere til at foretage ansøgningen digitalt.

På baggrund af de seneste års stigning i antal digitale ansøgninger vurderes det, at den igangværende tekniske videreudvikling af optagelse.dk umiddelbart vil bidrage til yderligere vækst i brugen af den digitale ansøgning. Videreudviklingen skal i første omgang bl.a. sikre, at den krævede dokumentation kan tilknyttes ansøgningerne som indscannede bilag, og at systemet har den fornødne kapacitet og funktionalitet, også for udenlandske ansøgere og ansøgere med f.eks. synshandicap.

Endelig foreslås det at give ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser hjemmel til at bemyndige en under Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser oprettet styrelse eller tilsvarende institution eller efter forhandling med vedkommende minister en anden statslig myndighed til at udøve de beføjelser, der efter loven er tillagt ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser.

Det foreslås endvidere, at ministeren får mulighed for at afskære klageadgangen i de tilfælde, hvor ministeren har delegeret sine kompetencer til en underordnet myndighed. Retstilstanden for borgeren vil i disse situationer være uændret. Borgeren har stadig mulighed for at klage over en afgørelse. Lovforslaget fjerner således ikke nogen klagemuligheder for borgeren. Der er alene tale om at flytte klagesagsbehandlingen fra en myndighed til en anden myndighed.

Hvis gældende ret giver en borger mulighed for at klage over en uddannelsesinstitutionens afgørelser til ministeren, så vil ministeren delegerer kompetencen til at behandle klagen over uddannelsesinstitutionens afgørelser til en styrelse. Klagen skal derfor nu indbringes for en styrelse i stedet for departementet. Styrelsens afgørelser vil være endelige, ligesom den hidtidige ressortministers afgørelser har været endelige.

Øvrige klagemuligheder, der er fastsat ved lov eller regler udstedt i medfør af lov, berøres ikke af nærværende lovforslag.

4. Økonomiske konsekvenser for stat, regioner og kommuner

I forbindelse med udmøntningen af lovforslaget forventes der udgifter til udvikling af optagelse.dk. Midlerne er afsat på Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelsers område. Lovforslaget vurderes således ikke at have økonomiske konsekvenser for stat, regioner og kommuner.

5. Administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner

En fuldt ud digitaliseret ansøgningsprocedure vurderes at ville forenkle processen for de videregående uddannelsesinstitutioner. Forslaget har ingen administrative konsekvenser for regioner og kommuner.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

7. Administrative konsekvenser for borgerne

Forpligtelse til at anvende den digitale ansøgning betyder, at ansøgerne skal anvende computer med netforbindelse samt i fornødent omfang apparatur til indscanning af bilag, der ikke allerede foreligger digitalt. Det vil være et krav, at den uddannelsessøgende er i besiddelse af sikker identifikation, samt at øvrig kommunikation mellem den studerende, uddannelsesinstitutionerne og Den Koordinerede Tilmelding kan foregå digitalt, herunder at den uddannelsessøgende er tilsluttet e-boks. For udenlandske studerende og andre, der ikke måtte have mulighed for at få NemID, skal anden sikker identifikation m.v. anvendes.

8. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

9. Lovforslagets forhold til EU-retten

Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

10. Høring

Et udkast til lovforslag har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Københavns Universitet, Aarhus Universitet, Syddansk Universitet, Roskilde Universitet, Aalborg Universitet, Danmarks Tekniske Universitet, Handelshøjskolen i København, IT-Universitetet i København, Arkitektskolen Aarhus, Den Danske Filmskole, Det Informationsvidenskabelige Akademi, Det Jyske Musikkonservatorium, Det Kongelige Danske Kunstakademis Skoler for Arkitektur, Design og Konservering, Det Kongelige Danske Musikkonservatorium, Kunstakademiets Billedkunstskoler, Rytmask Musikkonservatorium, Statens Teaterskole, Syddansk Musikkonservatorium og Skuespillerskole, Designskolen Kolding, Dramatikeruddannelsen, Skuespillerskolen ved Aarhus Teater, Professionshøjskolen UCC, Professionshøjskolen Metropol, University College Sjælland, University College Lillebælt, University College Syddanmark, VIA University College, University College Nordjylland, Erhvervsakademi Aarhus, Erhvervsakademi Lillebælt, Erhvervsakademi Midt-Vest, Erhvervsakademi Kolding, Københavns Erhvervsakademi, Erhvervsakademi Syd, Erhvervsakademiet Dania, Erhvervsakademi Sjælland, Erhvervsakademiet Copenhagen Business Academy, Ingeniørhøjskolen i København, Ingeniørhøjskolen i Århus, Danmarks Medie- og Journalisthøjskole, Københavns Maskinmesterskole, Fredericia Maskinmesterskole, Århus Maskinmesterskole, MARTEC Frederikshavn, SIMAC Svendborg, ACE Denmark – Akkrediteringsinstitutionen, Advokatrådet, Akademiet for de Tekniske Videnskaber, Akademikernes Centralorganisation, Akademiraadet, Akademisk Arkitektforening, Danish Institute for Study Abroad, Danmarks Grundforskningsfond, Danmarks Konservative Studerende, Danmarks Liberale Studerende, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Arkitektur Center, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk Kunstherråd, Danske Arkitektvirksomheder, Danske Erhvervsskoler, Danske Designere, Danske Gymnasieelevers Sammenslutning, Danske Handicaporganisationer, Danske Kunsthåndværkere, Danske Landskabsarkitekter, Danske Regioner, Danske Studerendes Fællesråd, Danske Universiteter, Dansk Ungdoms Fællesråd, Datatilsynet, DDA (Danish Design Association), Det Centrale Handicapråd, Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab, Erhvervsskolernes Elevorganisation, Fagligt Fælles Forbund, Finansrådet, Finanssektorens Ar-

bejdsgiverforening, Forbruger- og Konkurrencestyrelsen, Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse, Frit Forum – Socialdemokratiske Studerende, HK/Stat, Højteknologifonden, Ingeniørforeningen i Danmark, KL, Kulturministeriets Rektorer (KUR), Landssammenslutningen af Handelsskoleelever, LO, Nordisk KonservatorForbund, Professionshøjskolernes Rektorkollegium, Rektorkollegiet for de maritime uddannelser, Rigsrevisionen, Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser, Rådet for de grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser, Rådet for de Gymnasiale Uddannelser, Rådet for Teknologi og Innovation, Sektorforskningens Direktørkollegium og Søfartsstyrelsen.

Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ mindreudgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, regioner og kommuner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner	Forventet lettelse af optagelsesprocedure	Ingen
Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Krav om anvendelse af digital procedure ved optagelsesansøgning, herunder brug af bestemt sikker identifikation og digital kommunikation
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Lovforslagets forhold til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

(Lov om adgangsregulering ved videregående uddannelser)

Til nr. 1 (§ 1, stk. 2 og 3)

Bestemmelsen giver ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser hjemmel til at fastsætte regler om, at ansøgning og øvrig kommunikation om optagelse på en videregående uddannelse skal ske helt eller delvist digitalt. Ved kommunikation forstås både kommunikation fra uddannelsesinstitutionerne og Den Koordinerede Tilmelding til ansøger og omvendt. Ministeren kan herunder fastsætte regler om, hvilket digitalt system og hvilken sikker identifikation der skal anvendes. Bemyndigelsen forventes anvendt til fastsættelse af regler om hel eller delvis obligatorisk anvendelse af den digitale ansøgningsprocedure på optagelsesportalen optagelse.dk.

Det foreslås i *stk. 3*, at ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser kan fastsætte regler om, hvornår ansøgning kan indgives i papirform, og hvornår afgørelser og meddelelser kan afgives i papirform. Der vil herefter være mulighed for at fastsætte regler, hvorefter ansøgninger, der kræver indsendelse af særlig dokumentation for forhold, der har betydning for afgørelsen om optagelse, ikke eller kun delvist skal indgives gennem optagelse.dk.

Bemyndigelsen muliggør, at ministeren kan fastsætte regler om undtagelse af visse ansøgninger fra persongrupper eller enkeltpersoner, som ikke kan få eller vil have praktiske vanskeligheder ved at skaffe sig den offentlige digitale signatur NemID. Dette kan f.eks. være på grund af udlandsophold. Undtagelsen vil også kunne anvendes, hvis der er andre årsager, hvorefter vedkommende efter en konkret vurdering ikke bør være omfattet af obligatorisk digital kommunikation i forbindelse med optagelsen.

Det skal bemærkes, at forslaget tillige åbner mulighed for, at der kan fastsættes tilsvarende regler om hel eller delvis obligatorisk anvendelse af en bestemt digital ansøgningsprocedure for videregående uddannelser uden for Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelsers område. Dette følger af den gældende formulering af lovens § 3, der bemyndiger vedkommende minister til at fastsætte regler i henhold til lovens §§ 1 og 2.

Til nr. 2 (§ 2, stk. 2-4)

Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser kan ulovbestemt delegere sine beføjelser til myndigheder under Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser efter almindelige forvaltningsretlige regler. Beslutningen om, at en kompetence overlades mere permanent f.eks. af en minister til en styrelse, bør imidlertid af hensyn til borgernes mulighed for at kunne vide, hvem der er rette myndighed, altid angives i en bekendtgørelse, jf. pkt. 4 i Justitsministeriets vejledning nr. 153 af 22. september 1987 om udarbejdelse af administrative forskrifter. Det foreslås derfor, at der i de respektive love indsættes en hjemmel for ministeren til at bemyndige en under ministeriet oprettet styrelse eller tilsvarende institution til at udøve de beføjelser, der i loven er tillagt ministeren. Ministeren kan herefter i en bekendtgørelse udnytte adgangen til at delegere opgaver og beføjelser til en statslig myndighed under ministeriet.

Bemyndigelseshjemlen i *stk. 2* er formuleret, så den kan rumme statslige myndigheder, som organisatorisk er underordnet styrelser placeret direkte under ministeriet. Ministeren kan således efter den foreslåede bestemmelse delegere sine beføjelser efter loven til enhver myndighed inden for ministeriets administrative hierarki uanset myndighedens placering i det administrative hierarki, herunder myndigheder, som er underordnet styrelser. For at sikre, at ministeren – hvis der træffes beslutning om flytning af institutioner under ministeriet – kan henlægge eventuelle myndighedsopgaver dertil, hvis dette findes hensigtsmæssigt, foreslås bestemmelsen derfor formuleret således, at ministeren også kan bemyndige myndigheder uden for ministeriet til at udøve de beføjelser, der i loven er tillagt ministeren.

Det foreslås på den baggrund, at bemyndigelsesbestemmelsen formuleres, sådan at ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser efter forhandling med vedkommende minister kan bemyndige andre statslige myndigheder til at udøve de beføjelser, som i de respektive love er tillagt ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser. Der er alene tale om statslige myndigheder. Der kan således ikke i medfør af de foreslåede bestemmelser ske delegation til private virksomheder eller organisationer. Omfanget af delegationen til den pågældende statslige myndighed skal ske efter forhandling med vedkommende minister.

Det foreslås i *stk. 3*, at ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser får hjemmel til at fastsætte regler om adgangen til at påklage afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelse efter *stk. 2*, herunder at afgørelserne ikke skal kunne påklages, hvilket betyder, at ministeren også kan afskære klageadgangen fra organisatorisk underordnede statslige myndigheder til styrelserne eller fra andre statslige myndigheder. Ministeren kan f.eks. således ikke blot afskære påklage til ministeren, men også påklage til styrelserne. Muligheden for at afskære klageadgang knytter sig kun til afgørelser på områder, som er delegeret fra ministeren i henhold til loven. Således vil ministeren ikke i denne bestemmelse have hjemmel til at afskære klageadgang, der i øvrigt er fastsat i lovgivningen m.v.

Med *stk. 4* får ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser hjemmel til at fastsætte regler om udøvelsen af de beføjelser, som en anden statslig myndighed efter forhandling med

vedkommende minister bliver bemyndiget til at udøve efter stk. 2. Bestemmelsen omhandler de tilfælde, hvor ministeren udnytter sin adgang til at delegere beføjelser til andre statslige myndigheder uden for Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser.

Til § 2

(Ikrafttræden)

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. august 2012.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov nr. 319 af 16. maj 1990 om adgangsregulering ved videregående uddannelser foretages følgende ændringer:

§ 1. Undervisnings- og forskningsministeren bemyndiges til at fastsætte regler om adgangsregulering ved institutioner med videregående uddannelser.

1. I § 1 indsættes som *stk. 2* og 3:

»*Stk. 2.* Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser kan fastsætte regler om, at ansøgning og øvrig kommunikation om optagelse på en videregående uddannelse skal ske helt eller delvist digitalt. Ministeren kan herunder fastsætte regler om obligatorisk anvendelse af et bestemt digitalt system og sikker identifikation.

Stk. 3. Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser kan fastsætte nærmere regler om, i hvilke tilfælde ansøgning uanset bestemmelsen i *stk. 2* kan indgives i papirform, og hvilke afgørelser og meddelelser der uanset bestemmelsen i *stk. 2* kan afgives i papirform.«

§ 2. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler om, at klager over afgørelser om adgang eller optagelse, som institutioner med videregående uddannelser har truffet i henhold til bemyndigelse fra ministeren, ikke kan indbringes for ministeren.

2. I § 2 indsættes som *stk. 2-4*:

»*Stk. 2.* Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser kan bemyndige en statslig myndighed under ministeriet eller andre statslige myndigheder efter forhandling med vedkommende minister til at udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt ministeren.

Stk. 3. Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser kan fastsætte regler om adgangen til at påklage afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelse efter *stk. 2*, herunder at afgørelserne ikke skal kunne påklages.

Stk. 4. Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser kan fastsætte regler om udøvelsen af de beføjelser, som en anden statslig myndighed efter for-

handling med vedkommende minister bliver
bemyndiget til at udøve efter stk. 2.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. august 2012.